

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

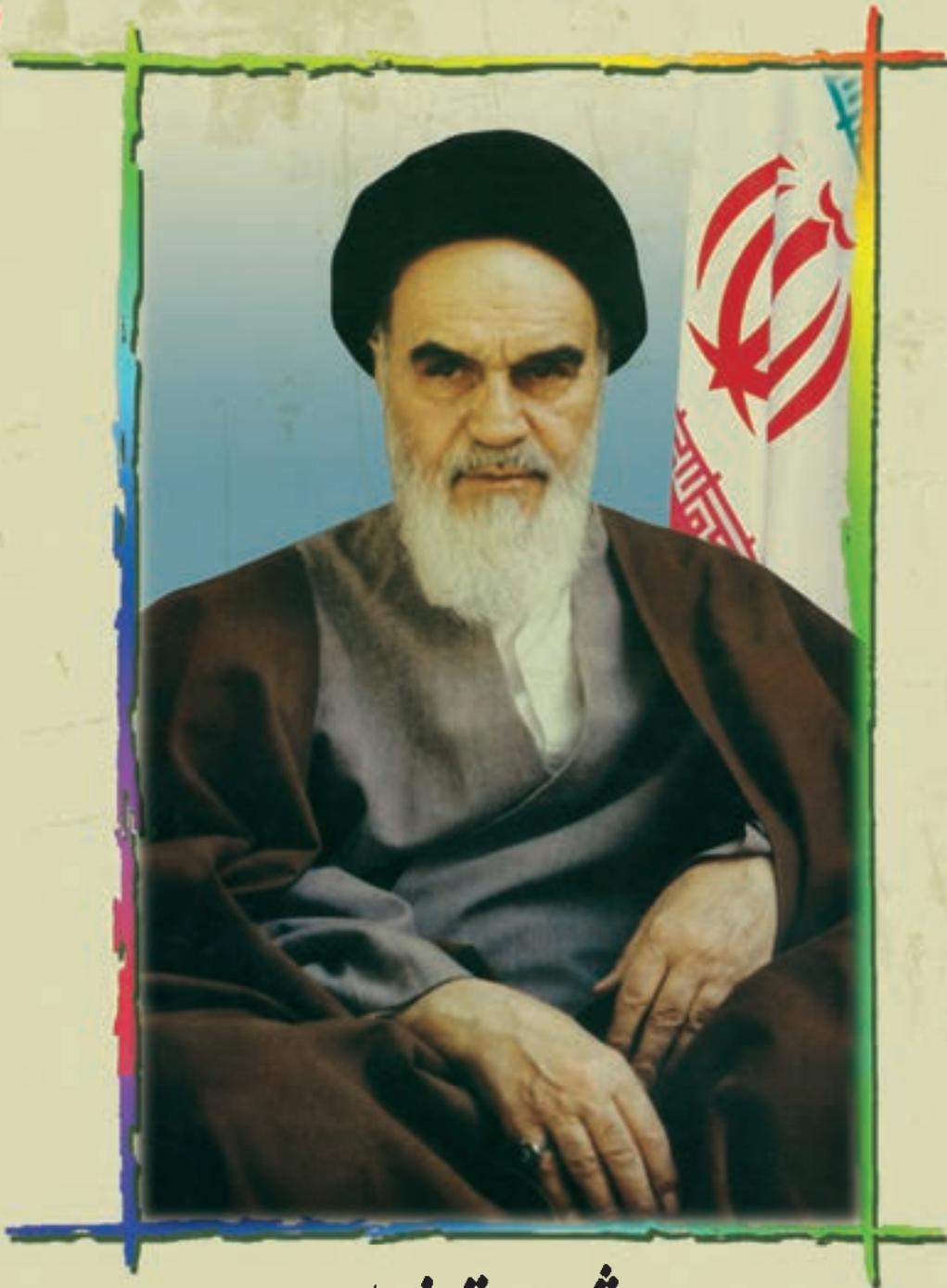
نکارش

فارسی

دوم دبستان

امید من به شما دبستانی‌هاست.

امام خمینی «قدس سره»

فهرست

نهادها

فصل اوّل

درس اوّل: کتاب‌خانه‌ی کلاس ما ۱۵

درس دوم: مسجد محله‌ی ما ۲۰

بهداشت

فصل دوم

درس سوم: خرس کوچولو ۲۶

درس چهارم: مدرسه‌ی خرگوش‌ها ۳۱

اخلاق فردی و اجتماعی

فصل سوم

درس پنجم: چوپان درست‌کار ۳۷

درس ششم: کوشا و نوشا ۴۲

درس هفتم: دوستانِ ما ۴۷

راه‌زندگی

فصل چهارم

درس هشتم: از همه‌مهربان‌تر ۵۴

درس نهم: زیارت ۵۹

هنر و ادب

فصل پنجم

درس دهم: هنرمند ۶۵

درس یازدهم: درس آزاد ۷۰

درس دوازدهم: فردوسی ۷۱

ایران من

فصل ششم

درس سیزدهم: ایران زیبا ۷۷

درس چهاردهم: پرچم ۸۲

درس پانزدهم: نوروز ۸۷

طبیعت

فصل هفتم

درس شانزدهم: پرواز قَطره ۹۳

درس هفدهم: مثل دانشمندان ۹۹

سخنی با آموزگاران گرامی

پروردگار مهربان را سپاس می‌گوییم که در پی جهش به سوی تحوّل بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش، توانستیم با تکیه بر مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و نیز توجه به چهارچوب برنامه‌ی درسی ملی، به بازنگری برنامه‌ی درسی و بازتولید محتوای درس فارسی بپردازیم و کار تهیه، طراحی و سازماندهی ساختار و محتوای کتاب درسی و دیگر کارافزارهای آموزشی را به فرجام برسانیم. امیدواریم آموزش این برنامه، سبب شکوفایی استعدادهای نوآموزان و رشد و بهبود فرایند آموزش عمومی میهن عزیزمان گردد.

برنامه‌ی زبان‌آموزی دوره‌ی دبستان و به‌ویژه، کتاب فارسی، بر بنیاد یافته‌ها و اندوخته‌های کارشناسان و تجربه‌های علمی و آموزشی همکاران و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت سراسر ایران عزیز، فرصت تولد دوباره یافت؛ به همین سبب از فرصت فرخنده‌ی فراهم آمده استقبال کرده، کوشیده‌ایم با بهره‌گیری از دیدگاه‌های مختلف و کاربست نیکوترین آن‌ها، در همه‌ی عناصر ساختاری و محتوایی برنامه، اصلاحات و تغییرات بایسته را در کتاب درسی به کار گیریم.

توجه به نیازهای کودکان عزیز و رعایت واژگان پایه‌ی زبان آموزان، متناسب با رشد ذهنی، میزان درک و دریافت آنان و نیز درخواست‌های آموزگاران گرامی، در تمام فراز و فرودهای این تغییرات، پیش روی ما بوده است.

برای کمک به فرایند یاددهی- یادگیری و بهبود آموزش و بهره‌وری نیکوتر، توجه شما همکاران ارجمند را به نکات زیر جلب می‌کنیم:

۱- در برنامه‌ی آموزش زبان فارسی به مهارت‌های چهارگانه‌ی زبانی و قدرت تفکر و اندیشیدن به یک میزان توجه شده است. براین اساس، محتوای درس فارسی در قالب دو کتاب فارسی و نگارش تهیه و سازماندهی شده است، بنابراین تدریس و یاددهی هر دو کتاب و هم‌زمانی این کار، اهمیت ویژه‌ای دارد.

۲- برای تقویت املا و خوش‌نویسی، تمرین‌های رونویسی در این کتاب پیش‌بینی شده است؛ بنابراین دادن مشق اضافی یا دفتر مشق، ضرورتی ندارد. در صورت نیاز به کار بیشتر، همکاران محترم می‌توانند دفتری با عنوان «دفتر فارسی» تعیین کنند تا دانش‌آموزان، تمامی پاره‌مهارت‌های نوشتاری همچون مشق خط، رونویسی، گسترش کلمات، فعالیت‌های

درست‌نویسی و املا، جمله‌سازی، نگارش و انشا را در آن تمرین کنند.

۳- در کتاب‌های فارسی از سه نوع خط استفاده شده است؛ اول خط خواندنی، دوم خط نوشتنی و سوم خط تحریری.

از فصل پنجم این کتاب، تمرین‌های رونویسی با سرمشق خط تحریری ارائه شده‌اند تا دانش‌آموزان خواندن و نوشتن آن را تمرین کنند. در تمرین‌های خوش‌نویسی نیز دانش‌آموزان به تدریج و با شبیبه ملایم، نحوه‌ی نوشتن حروف و کلمات فارسی را به خط تحریری می‌آموزند.

لازم است معلمان ارجمند هنگام ارزشیابی از آموخته‌های املائی دانش‌آموزان بر درست‌نویسی شکل نوشتاری کلمات، تکیه و تأکید نمایند؛ بنابراین، نوشتن املا به خط نسخ یا تحریری از ارزش آن نخواهد کاست.

۴- با توجه به اینکه امروزه در فرایند یاددهی - یادگیری، دانش‌آموز نقش فعالی دارد، توصیه می‌شود همکاران تا حد امکان از روش‌های فعال و پیشرفته در تدریس و آموزش کتاب فارسی بهره بگیرند. ایجاد فرصت‌های مناسب برای مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های کلاسی باعث تقویت مهارت‌های گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، نوشتن و اندیشیدن می‌شود.

۵- با توجه به اینکه اساس و پایه‌ی آموزش زبان فارسی بر تفکر و خلاقیت استوار است، انتظار می‌رود همکاران گرامی در کلاس درس به این جنبه و نیز تفاوت‌های فردی توجه داشته باشند. برای تقویت خلاقیت، بهتر است از پرسش‌های واگرا و باز پاسخ استفاده و در پاسخ‌های ابداعی و خلاق دانش‌آموز، از پیش‌داوری پرهیز شود تا مانع پرورش و شکوفایی گفتار و نوشتار خلاق آنان نشود.

۶- برای بهبود آموزش زبان فارسی در طول سال تحصیلی، بهتر است در آغاز سال، جلساتی با اولیای دانش‌آموزان برگزار و نحوه‌ی کار با کتاب‌های فارسی به آنان توضیح داده شود. این کار موجب آگاهی بیشتر خانواده‌ها از رویکردها، روش‌ها و ساختار کتاب می‌شود و در نتیجه، تعامل بین مدرسه و خانواده را ارتقا می‌بخشد.

۷- از آنجا که انجام هر عمل به راهنما و دستورالعمل نیاز دارد، انتظار می‌رود همکاران محترم در کلیه‌ی مراحل تدریس از مطالب کتاب راهنمای معلم و کارافزارهای آموزشی فارسی به‌خوبی استفاده کنند.

۸- بسته‌ی آموزشی درس فارسی برای پشتیبانی از محتوای کتاب فارسی تهیه

شده است و به کارگیری اجزای آن در حین تدریس موجب تسهیل، تحکیم و غنی‌سازی آموزش و یادگیری زبان فارسی می‌شود.

۹- درس «آزاد» فرصتی مناسب برای معلم و دانش‌آموزان است تا در محیط کلاس و با آرامش، با هم نوشتن را تمرین کنند. نوشتن درس آزاد کمک می‌کند تا مفاهیم و مطالب ضروری متناسب با منطقه‌ی خود را با در نظر گرفتن فصول کتاب در کلاس درس طرح کنید. این انعطاف‌پذیری کتاب به شما فرصت می‌دهد تا کمبودهای احتمالی را جبران کنید و در برنامه‌ریزی درسی و تألیف بخشی از محتوای کتاب مشارکت داشته باشید.

۱۰- در ارزشیابی به مهارت‌های چهارگانه‌ی زبانی، تفکر و قدرت تحلیل دانش‌آموزان در طول سال تحصیلی توجه شود و در آزمون‌های عملکردی نیز مهارت‌های خوانداری و نوشتاری به‌عنوان فعالیت‌های عملی، مورد توجه قرار گیرد.

۱۱- معلمان گرامی در ارزشیابی درس املا، توجه داشته باشند که تشدید (۲-) در شیوه‌نامه‌ی جدید املا، جایگاه و ارزش املا، ندارد.

۱۲- ویژگی تلفیق آموخته‌ها و مفاهیم یادگیری ایجاد می‌کند تا در آموزش زبان فارسی به دیگر کتاب‌های درسی نیز توجه شود. به همین سبب، بسیاری از مفاهیم اجتماعی، هنری، دینی، علمی و حتی ریاضی، در کتاب فارسی با استفاده از شیوه‌های قصه و شعر ارائه شده است و در این کتاب برخی از تمرین‌ها چنین ویژگی‌هایی دارند.

رهنمودهای ارزنده‌ی شما همکاران ارجمند، همواره پشتوانه‌ی گام‌های ما و سبب استواری کتاب‌های درسی بوده است؛ اکنون نیز چشم به راه پیشنهادهای و نواندیشی‌های شما هستیم.

گروه زبان و ادب فارسی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

آدرس وبسایت گروه

literature.dept.talif.sch.ir

تمرین‌های یادآوری

۱ فرزندِ کُلم، خودت را معرفی کن.

نام: ..... نام خانوادگی: .....
 تاریخ تولد: روز: ..... ماه: ..... سال: .....
 نام پدر: .....
 نام مادر: .....
 نشانی مدرسه: .....
 نشانی خانه: .....

۲ به کمک حرف‌ها و صداها جدول را کامل کن.

صدا	ـ	ـ	ـ	هـ	ـ	ـ	ی
حرف							
ـ							
د							

۳ کلمه‌هایی را که نشانه‌ی آخر آن‌ها مثل هم است، کنار هم بنویس.

فرشته - جشن - پاکیزه‌ای - عزیز - بچه - نامه‌ای - زمین - تمیز

.....
 .....

۴ برای هر کدام از نشانه‌های چهارشکلی زیر، یک کلمه بنویس.

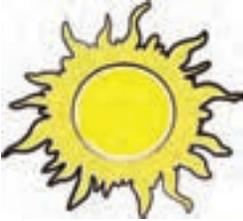
				ا، ـ، ه، ه
				ای، ی، ی، ای

۱ نام هر تصویر را بنویس.

۱

۲ دسته بندی کن.

۲

آب - پیراهن - چای - دوغ - شلوار - شیر - لباس

پوشیدنی ها :

نوشیدنی ها :

۳ جمله ها را کامل کن.

۳

الف) من ..... قرآن بخوانم.

ب) نام کشور ما ..... است.

۴ جمله بساز.

۴

خدای مهربان :

حضرت محمد (ص) :

ایران عزیز :

دستت درد نکند!

۱ کلمه‌های زیر را با توجه به حرف اول آن‌ها در جدول بنویس.

سنگ - شادی - عزیز - مهربانی - صابون - سرسبز - صدف - نوک - شاخه - ماهی - علی - نامه‌ای

ع	ز	ش	ص	س	ر
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

۲ یکی از شکل‌های «هـ هـ هـ» را در جای خالی قرار بده و یک بار از روی آن بنویس.

کوه...ستان - م...تابی - ...فته - ...نگا

.....

۳ مرتب کن.

خرگوش - زیر - درخت - خانه‌ی - است.

.....

لانده - ساخت - گل - بلبل - کنار.

.....

۴ جمله بساز.

خواهر:

.....

خواندم:

.....

خواب:

.....

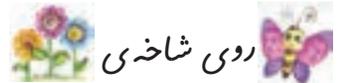

جمله‌های تصویر را بخوان و بنویس.

۱

کنار است.

زیر بازی می‌کند.

روی شاخه‌ی نشسته است و را تاشا می‌کند.

سه کلمه بنویس که حرف‌های اول و آخر آن‌ها مثل هم باشد. مانند: نان

۲

در کلمه‌های زیر، هر جا لازم است با مداد قرمز تشدید بگذار.

۳

اره - خیابان - دقت - تغییر - بچه - پایین - مکه - تشکر

درباره‌ی این تصویر، دو جمله بنویس.

۴

فصل ۱

نهاد

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، چهار خطّ اول را از روی درس، با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

در یکی از

۲ درس را بخوان و کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ه» دارند، بنویس.

۳ چهار کلمه بنویس که با «هم» شروع شده باشد؛ مانند همراه

۴ با هر کلمه، جمله بنویس.

◆ تشکر:

◆ می‌خواست:

◆ قصّه:

◆ هم‌کلاس:

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

بچه‌ها در گروه خود گفت‌وگو.

۲ برای هر نشانه، کلمه‌ای از درس پیدا کن و مانند نمونه بنویس.

کلمه	نشانه
احوال‌پرسی،	ح
	س
	ز
	ظ

۳ به آخر کدام یک از این کلمه‌ها می‌توان «ای» اضافه کرد؟ آن‌ها را بنویس.

ایستاده - گروه - رایانه - مجله - نوشته - نگاه - کتاب‌خانه - اشاره - بچه - نماینده - ویژه

۴ جمله‌ها را کامل کن.

الف) دانش‌آموزان پیشنهاد خود را روی .....

ب) بهتر است ..... و مجله‌های ویژه‌ی خودمان را بخوانیم.

پ) کتاب خوب مانند ..... خوب است.

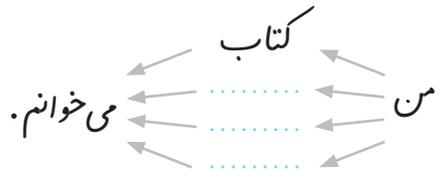
۱ با توجه به نوشته‌ی زیر چهار خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

نماینده‌ی گروه اوّل گفت: «خیر،

«

۲ از روی کلمه‌های درس که در آنها دو حرف «ح»، «س» می‌بینی، یک بار بنویس.

۳ کامل کن.

۴ کلمه‌ها را مرتّب کن و جمله را بنویس.

الف) گفت وگو - بچه‌ها - گروه خود - کردند - در.

ب) کتاب‌ها - نیستند - مفید - برخی - از - بچه‌ها - برای.

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، چهار خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

آموزگار گفت: «کتاب خوب

.....

.....

.....

.....

.....

.....

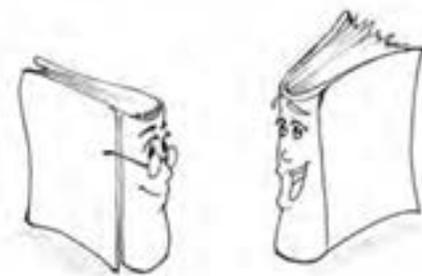
۲ نشانه‌های جا افتاده را در متن زیر، قرار بده.

در یکی از روز... های ماه ... ر دانش آموزان، آرام و با ن... م وارد کلا... شدند.
آموز... ار پس از سلام و ا... وال پرسى، از بچّه‌ها خ... ست در گره... ه خود قرار بگیرند.

۳ در هر جمله، کلمه‌ی مناسب را انتخاب کن و در جای خالی بنویس.

(الف) ..... هر گروه آن را با صدای بلند خواند. (نماینده‌ی - نماینده‌ای)
(ب) محمد ..... یک کتاب داستان می‌خواند. (هفته‌ی - هفته‌ای)

۴ به نظر تو این دو کتاب به هم، چه می‌گویند؟

.....

.....

بسیار خوب شد!

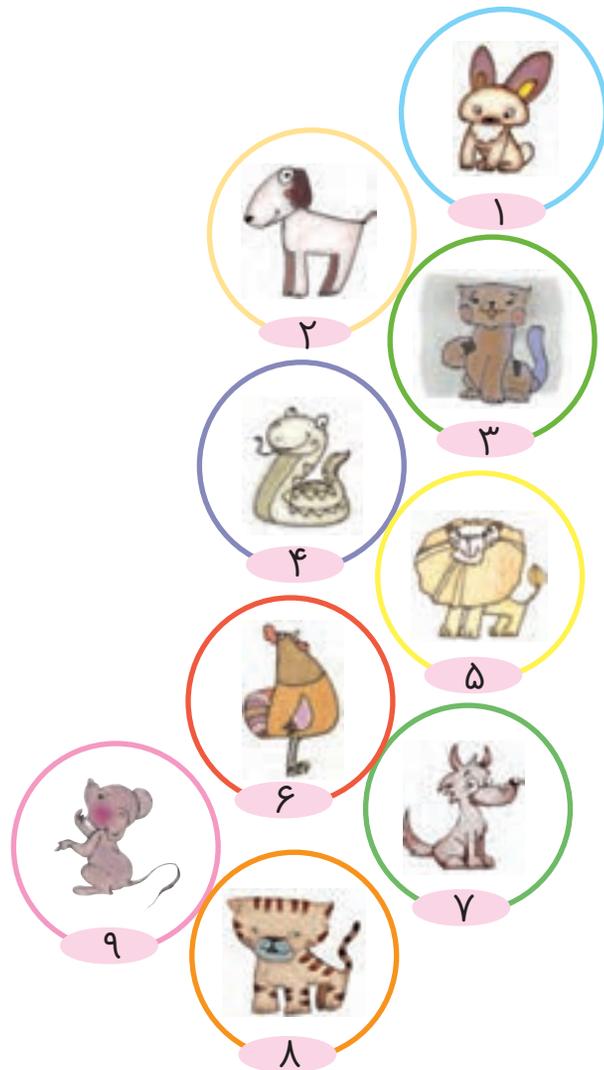
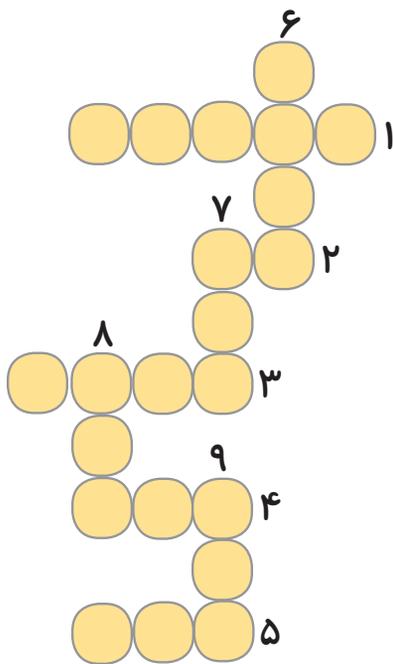

۱ نوشته‌ی زیر را پُر رنگ کن و با خطِ زیبا، بنویس.

به نام خداوندی که دانا و توانا است.

۲ نام هر تصویر را با توجه به شماره‌ی آن، در داخل جدول قرار بده.

مسجد محله‌ی ما

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر، سه خطّ اوّل را از روی درس، با خطّ زیبا و خوانا بنویس.

مردم محله‌ی

۲ درس را بخوان و کلمه‌هایی که یکی از نشانه‌های زیر را دارند، بنویس.

ح

ج

۳ جمله‌های زیر را کامل کن.

♦ به کسی که ادب داشته باشد، با ..... می‌گوییم.

♦ به کسی که سواد داشته باشد، با ..... می‌گوییم.

۴ جمله بنویس.

حوض:

پیش‌ناز:

بسیار خوب شد!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا و خوانا بنویس.

بعد از نماز

.....

.....

.....

۲ کلمه‌هایی که نشانه‌های «ای یی» را دارند، از درس پیدا کن و بنویس.

.....

.....

۳ معنی کلمه‌های زیر را بنویس.

بادقت:

بادب:

بانظم:

۴ درباره‌ی کتاب خوانی و مطالعه، دو خط بنویس و کلمه‌های «باسواد»، «کتاب» و «بخوانم» را در نوشته‌ات به کار ببر.

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر سه خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوش و خوانا بنویس.

هنگامی که مهدی با پدر و مادرش

۲ درس را بخوان و کلمه‌هایی که نشانه‌های زیر را دارند، بنویس.

ه ~ هـ

ع ح ع

۳ درس را بخوان و ترکیب‌هایی مانند «شیرینی و شربت» را از درس پیدا کن و بنویس.

۴ راستی، اگر کفش‌هایت بال داشتند، چه اتفاقی می‌افتاد؟ این اتفاق را در سه سطر بنویس.

خسته نباشی!

۱ با توجه به نوشته‌ی زیر شش خطّ بعدی را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

مسجد محلّی ما کلاس‌های آموزش

Handwriting practice lines for exercise 1.

۲ با توجه به درس، جاهای خالی را پر کن.

مردم ما بسیار بودند. کار بنایی مسجد تازه تمام بود. مردم نماز را به بخوانند. مسجد شده بود. پر از آب بود.

Handwriting practice lines for exercise 2.

۳ مانند نمونه، کلمات را دسته‌بندی کن.

خودکار - خوش حال - می‌خواست - گروهی - دوباره - خواهش - خواندن - گوش - بگویید

دستور	خورشید	خواهر

۴ با کلمه‌های «همکاری، کنار حوض، گلدان» جمله‌ای زیبا بنویس.

Handwriting practice lines for exercise 4.

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و خوش خط و زیبا بنویس.

۱

ای خدای مهربان لکلم کن که همیشه به یاد تو باشم.

جدول را کامل کن.

۲

	خ		۱
	ش		۲
	ا		۳
	و		۴
	ر		۵
	ی		۶
	م		۷
	ا		۸
	م		۹
	و		۱۰

۱. به تخت خواب هم می‌گویند.

۲. از شیر به دست می‌آید.

۳. خمیری که در تنور پخته می‌شود.

۴. میوه‌ی تابستانی با رنگ‌های سفید و قرمز

۵. حیوانی که زوزه می‌کشد.

۶. نوعی شیرینی

۷. وسیله‌ای جنگلی که منفجر می‌شود.

۸. با فریاد می‌آید.

۹. یاری و همکاری

۱۰. از آتش بلند می‌شود.

فصل ۲

بهداشت

خرس کوچولو

۱ چهار سطر اول را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

خرس کوچولو بارها

۲ کلمه‌های جدول را از درس پیدا کن و بنویس.

				ل		ع
			ی			ط
		ر				ت
	ب					ز
ت						ا

۳ مانند نمونه، جاهای خالی را کامل کن.

♦ کسی که سواد ندارد، بی سواد است.

♦ کسی که هنر ندارد، ..... است.

♦ کسی که ..... ندارد، بی حوصله است.

۴ با کلمه‌ی «عَسَل» دو جمله بنویس.

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خط زیبا و خوانا بنویس.

اما خرس کوچولو

.....

.....

.....

.....

.....

۲ درس را بخوان، کتابت را ببند و کلمه‌هایی را که به یادت مانده، بنویس.

.....

.....

۳ مانند نمونه، دسته‌بندی کن.

خوش حال - خواستم - موز - خواب - وزیر - موش - وفادار - سرو - خوانا - گروهی - مورچه - روشن

خواندن	نوشتن	ابرو	درو

۴ ادامه‌ی داستان زیر را به دلخواه بنویس.

یک روز سعید و امیر به مغازه‌ای رفتند و یک ظرف ماست خریدند. وقتی به خانه برمی‌گشتند، ناگهان ظرف

ماست از دست امیر افتاد و همه‌ی ماست روی زمین ریخت

.....

.....

.....

چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوانا بنویس.

۱

کسی بعد

.....

.....

.....

.....

جمله‌هایی از درس را که در آن کلمات زیر آمده، پیدا کن و بنویس.

۲

بی حوصله:

گنجشک:

درخت:

.....

.....

.....

جدول را کامل کن.

۳

							۱
							۲
							۳
							۴
							۵

۱. کسی که نظم ندارد.

۲. کسی یا چیزی که ارزش دارد.

۳. کسی که سلیقه دارد.

۴. کسی که سواد دارد.

۵. چیزی که مزه دارد.

یک پیام بهداشتی برای دوستان خود بنویس.

۴

.....

۲۸

خدا یارت!

سه سطر بعدی را از روی درس، با خطی زیبا بنویس.

۱

مادرش به او

.....

.....

.....

برای تصویر داده شده، پنج کلمه بنویس.

۲

.....

.....

به هر یک از کلمه‌های زیر یک بار «با» و یک بار «بی» اضافه کن و معنای آن را بنویس.

۳

بی ادب:

ادب

با ادب:

:

نظم

:

بنویس برای حفظ سلامتی خود چه کارهایی باید انجام دهی.

۴

.....

.....

۱ نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خط زیبا بنویس.

خدایا! از تویی خواهم که همیشه سالم و تندرست باشم.

۲ مانند نمونه ده کلمه‌ی شش حرفی بنویس که آخرشان «ن» باشد. آن‌ها را در جدول قرار بده.

.....۶	.....۲
.....۷	.....۳
.....۸	.....۴
.....۹	.....۵
.....۱۰	

Four empty rectangular boxes stacked vertically.

مدرسه‌ی خرگوش‌ها

۱ چهار سطر اول را از روی درس، با خطّ خوانا بنویس.

بچه‌ی خرگوش‌ها منتظر

۲ کلمه‌های درس را که یکی از نشانه‌های «ف شد پ» دارند، یک بار بنویس.

۳ جمله‌های زیر را مانند نمونه، پرسشی کن و با علامت مناسب، دوباره بنویس.

◆ چرا مژگان به مسافرت رفت؟

سعید درسش را خواند.

به معلم احترام گذاشتی.

سیا هر هفته یک کتاب می‌خواند.

۴ نوشته‌ی زیر را تا دو سطر ادامه بده.

معلم وقتی وارد کلاس شد، به دانش‌آموزان گفت: «

«

۱ هفت سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

بچه خرگوش ها در سکوت

۲ از کدام قسمت درس خوشتر آمده؟ آن را بنویس.

۳ چهار کلمه بنویس که آخر آن‌ها مثل کلمه‌ی «حتماً» باشد.

۴ به جای کلمه‌ی داخل کمانک، کلمه‌ی مناسب دیگری بگذار و جمله را بنویس.

(الف) ما باید از حیوانات (مواظبت) کنیم.

(ب) اگر مادرم خوابیده باشد، (آهسته) راه می‌روم.

(پ) خداوند همه چیز را (خلق کرده است).

چهار سطر بعدی را از روی درس، با خط زیبا بنویس.

۱

آموزگار ادامه داد

.....

.....

.....

.....

هر کلمه را در جای خودش قرار بده.

۲

تشکر - بادقت - حیوانات - لبخند

ما باید با ..... مهربان باشیم.

وقتی به پرنده‌ها دانه می‌دهیم، آن‌ها از ما ..... می‌کنند.

معلم با ..... وارد کلاس شد.

بچه خرگوش‌ها ..... به حرف دوستانشان گوش می‌دادند.

لطیفه‌ی زیر را بخوان و در پایان هر جمله نقطه (.) یا نشانه‌ی پرسش (?) بگذار.

۳

علی کوچولو با عجله مشغول خوردن شیرینی بود که مادرش گفت: «بچه جان، این قدر تند تند شیرینی نخور من بچه‌ای را می‌شناسم که در خوردن شیرینی عجله کرد و قبل از تمام شدن شیرینی‌ها، بی‌ار شد» علی کوچولو در حالی که دهانش پر بود، گفت: «راست می‌گویی حالا بقیه‌ی شیرینی‌های او کجاست»

بنویس چه وقت سلام می‌کنی و چه وقت خدا حافظی می‌کنی.

۴

□

□

□

□

۳۳

موفق باشی!

۱ سه سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

زنگ مدرسه که .....
.....
.....
.....

۲ جاهای خالی را پر کن.

انسان در ..... زندگی می کند.
کندو محلّ زندگی ..... است.
شیر در ..... زندگی می کند.
جنگل محلّ زندگی ..... است.
بعضی ها قناری را در ..... نگاه می دارند.
پرندۀ در ..... زندگی می کند.

۳ در جاهای خالی، می توانی دو کلمه از کلمه های زیر را بگذاری. به دلخواه کلمه های مناسب را انتخاب کن و بنویس.

پاکیزه - خوبی - سعی - پرسیدم - سؤال کردم - مهربان - تمیز - کوشش
هوای روستا ..... ( ) است.
من هم ..... ( ) می کنم از آن چه دارم، به دوستانم بدهم.
روزی از مادرم ..... ( )

۴ به اوّل جمله ی زیر «چرا» اضافه کن و جواب آن را بنویس.

ما خدا را دوست داریم .....
.....
.....

۳۴

۳۴

دستت درد نکند!

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

۱

پاکیزگی نشانه‌ی ایمان است.

نقاشی را رنگ بزن و درباره‌ی آن دو سطر بنویس.

۲

۳۵

عالی است. خسته نباشی!

فصل ۳

اخلاق فردی و اجتماعی

چوپان درست کار

۱ چهار سطر اول را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

روزی بود و روزگاری

۲ مرتب کن و بنویس.

الف) نگه داری - چوپان - می کرد - از - گوسفندان.

ب) دانگی - شود - قطره قطره - دریا - گردد - جمع.

۳ مخالف هر کلمه را بنویس.

شروع - درست - زیاد - روز - می ریخت - نمی فروخت

۴ در دو خط بنویس چرا باید به دیگران کمک کنیم.

سه سطر بعدی را از روی درس، با خط خوانا بنویس.

۱

چوپان هر بار او را

جمله‌ها را از روی درس کامل کن.

۲

♦ او آدم درست کاری

♦ یک روز که چوپان گوسفندان را به چرا بُرد،

♦ چوپان گفت: «شنیده‌ای که می‌گویند»

به هر کلمه «ها» اضافه کن و جمله بنویس.

۳

گل:

:

کتاب:

:

قطره:

:

فرض کن به خانه‌ی دوستت رفته‌ای و او در خانه نبوده است. برایش یک یادداشت بنویس.

۴

۳۸

دستت درد نکند!

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

باران شدیدی

۲ با حروف درهم ریخته، کلمه بنویس.

ق - ر - ط - ه :

ح - ن - ت - ص - ی :

د - ا - ر - س - ت - ر - ک :

۳ به هر کلمه «ها» اضافه کن و معنی آن را بنویس.

♦ گوسفند: ..... یعنی،

♦ چوپان: ..... یعنی،

♦ درخت: ..... یعنی،

۴ در چند سطر بنویس اگر دو بال داشتی، چه می کردی.

۱ سه سطر بعدی را از روی درس بنویس.

مرد گفت: «من

Handwriting practice lines for the first exercise.

۲ کلمه‌هایی را که «ها» دارند، از درس پیدا کن و بنویس.

Handwriting practice lines for the second exercise.

۳ مخالف کلمه‌هایی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، بنویس.

یک روز که چوپان، گوسفندان را به چرای برد، باران شدیدی شروع به باریدن کرد و سیل بزرگی به راه افتاد. چوپان برای نجات خود، بالای درختی رفت. سیل همه‌ی گوسفندان را با خود برد.

Handwriting practice lines for the third exercise.

۴ درباره‌ی تصویر، سه جمله از زبان گوسفندان بنویس.

Handwriting practice lines for the fourth exercise.

Four empty boxes for writing the sentences.

دستت درد نکند!

کوشا و نوشا

۱ پنج سطر اول را از روی درس، با خط خوانا و زیبا بنویس.

دو پرندۀ ی

۲ کلمه‌های هم معنا را به هم وصل کن.

قوی	ناراحت
بسیار	زیاد
سؤال کرد	نیرومند
خیلی	مریض
غمگین	پرسید

۳ مانند نمونه با هر کلمه، دو کلمه‌ی جدید بساز و بنویس.

مثال: مرغ: ← مرغ‌داری، تخم مرغ

بال: .....

دل: .....

آب: .....

۴ در دو جمله بنویس اگر چیزی را پیدا کردی، چه می‌کنی.

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس، با خط قشنگت بنویس.

کوشا و نوشا خوش حال شدند

۲ سه کلمه بنویس که در آن‌ها کلمه‌ی «بازی» وجود داشته باشد.

مثل: **طناب بازی**

۳ در هر ردیف کلمه‌ی مشترک را در جای خالی بنویس.

(الف) کتاب فروش، کتابدار، کتاب‌خانه، کتاب‌ها،

(ب) خوش مزه، بامزه، بی مزه، بدمزه،

(پ) امروز، روزانه، روزی، دیروز،

۴ بنویس اگر جای «نوشا» بودی، چه می کردی.

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

دو سال گذشت

۲ مرتّب کن و بنویس.

(الف) بیاموزد - را - برادر - دو - او - به - آن ها - که - از - خواستند - دانایی

(ب) برادر - گرفتند - یاد - بگیرند - تازه ای - دو - تقسیم - چیزهای

۳ جمله ها را با کلمه های داده شده، کامل کن. (حتمّاً، اتّفاقاً، معمولاً)

(الف) فردا ..... از دوستم عذرخواهی می کنم.

(ب) امروز ..... آموزگار را در خیابان دیدم.

(پ) دندان های شیری بچه ها ..... از هفت سالگی می افتند.

۴ بنویس چه کارهایی می توانی بکنی تا پدر و مادرت، خوش حال شوند.

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

هدهد قبول کرد

۲ هم معنی کلمه‌های زیر را از درس پیدا کن و بنویس.

مثل،

تلاش،

شاد،

یادگرفتن،

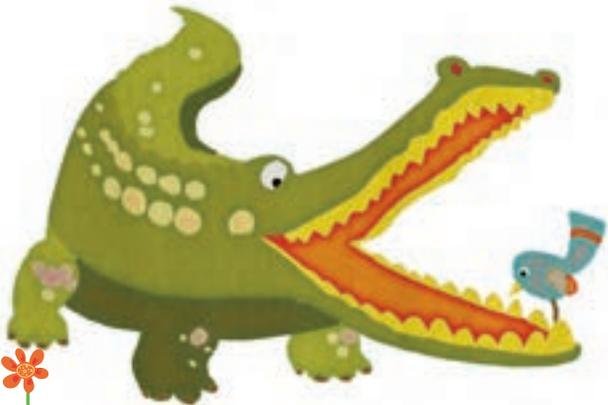
عاقبت،

۳ کلمه‌های زیر را با توجه به نشانه‌ی آخرشان دسته‌بندی کن.

کوه - کاسه - میوه - گاه - سیاه - راه - پایه - خانه - شانه - فایده

نشانه‌ی (ا)	نشانه‌ی (ه)
.....	.....

۴ بنویس این پرنده چه می‌کند؟

موفق باشی، عزیزم!

سلام، روز به خیر!

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

۱

خدایا به من کمک کن تا بیشتر و بیشتر بیاموزم.

.....

.....

کلمه‌های زیر را بر اساس جاندار و بی‌جان، طبقه‌بندی کن.

۲

فیل - کتاب - مورچه - تلویزیون - سگ - مار - سینی - پاک‌کن - فنجان - خرگوش - میز - کیف

بی‌جان	جاندار

۴۶

موفق باشی!

دوستان ما

هشت سطر اول درس را با خطّ زیبا بنویس.

۱

چه گندم‌های زرد

جدول زیر را کامل کن.

۲

س	۱								
س	۲								
س	۳								
س	۴								
س	۵								
س	۶								
س	۷								

۱- حیوان باوفا

۲- میوه‌ی خوش مزه

۳- کنار دریا

۴- ظالم

۵- کسی که صبح زود بیدار می‌شود.

۶- کسی که حواس پرت است.

۷- کسی که سرود می‌خواند.

با استفاده از «این» و «آن» نام هر تصویر را بنویس.

۳

کلاس تمیز را با کلاس کثیف مقایسه کن و تفاوت آن‌ها را بنویس.

۴

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوش، بنویس.

چه کوچه ها و

۲ دسته بندی کن.

چراغ راهنا - سیمان - دفتر - کلنگ - کتاب - پیاده رو - آجر - کیف - بیل - کاشی

مدرسه	عبور و مرور	بنایی

۳ کامل کن.

- به جایی که در آن دارو می فروشند، ..... می گویند.
- به جایی که در آن سبزی می فروشند، ..... می گویند.
- به جایی که در آن شیرینی می فروشند، ..... می گویند.
- به جایی که در آن پارچه می فروشند، ..... می گویند.
- به جایی که در آن طلا می فروشند، ..... می گویند.

۴ بنویس در چه جاهایی باید نوبت را رعایت کنیم. (سه مورد)

سه سطر بعدی را از روی درس، با خط خوانا بنویس.

۱

چه باغ‌های

.....

.....

.....

درس را با دقت بخوان و کلمه‌هایی را که یکی از حروف زیر را دارند، بنویس.

۲

	گ
	غ

کامل کن.

۳

الف) به کسی که از گل‌ها مراقبت می‌کند، ..... می‌گویند.

ب) به کسی که به ما درس می‌دهد، ..... می‌گویند.

پ) به کسی که غذا می‌پزد، ..... می‌گویند.

ت) به کسی که در اداره کار می‌کند، ..... می‌گویند.

در چهار سطر بنویس دوست داری چه کاره شوی. چرا؟

۴

.....

.....

.....

.....

۱ پنج سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

چه خیابان‌های منظمی

۲ به سؤال‌ها جواب بده تا رمزِ خانه‌ها را پیدا کنی.

الف) اولین حرف کلمه‌ی کُبری را در خانه‌ی اوّل بگذار.

ب) آخرین حرف کلمه‌ی ساعت را در خانه‌ی دوم بگذار.

پ) دومین حرف کلمه‌ی بابا را در خانه‌ی سوم بگذار.

ت) اوّلین حرف کلمه‌ی بازی را در خانه‌ی چهارم بگذار.

--	--	--	--

الکون آن کلمه را بنویس.

۳ جدول را کامل کن.

- ۱- پیچ و ..... است.
- ۲- در رگ های ما جریان دارد.
- ۳- کسی که بیدار نیست، ..... است.
- ۴- برادر نیست.
- ۵- به کسی که شاد است و می خندد، ..... می گوئیم.
- ۶- به کسی که می خواند، ..... می گوئیم.

						خ	۱
						خ	۲
						خ	۳
						خ	۴
						خ	۵
						خ	۶

۴ دنباله ی این داستان را بنویس.

سیمین و مرگان می خواستند به آن طرف خیابان بروند. مرگان می خواست از فروشگاه دفتر بخرد. سیمین گفت: «بیا راه را نزدیک کنیم». مرگان گفت: «نه، خطرناک است. بهتر است .....

.....

.....

.....

سلام، خدا قوت!

۱ نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

خدایا! به ما کمک کن تا مهربان باشیم.

.....

.....

۲ جدول را کامل کن.

			نشاندی یک کشور
			سفره‌ی نوروزی
		مخالف گرسنه	
		در این کشور زندگی می‌کنیم	
		گاهی درد می‌گیرد	
		باغبان در آنجا هست	
	مهربان نیست		
کال			
		من و تو	
		شهر دو حرفی	
		مخالف آشتی	
			سرما از آن طرف

○

○

○

○

○

به امید دیدار!

فصل ۴

راه زندگی

۱ پنج سطر اول را از روی درس، با خط خوانا و زیبا بنویس.

یک روز از مادرم

۲ جاهای خالی را پر کن.

یعنی حرف زدن با خدا.

من دعا می‌کنم که پدر و مادرم همیشه ..... باشند.

خدایا تو از همه ..... هستی.

۳ کلمه‌های درست داخل کمانک را انتخاب کن و دور آن خط بکش. بعد جمله‌های درست را بخوان.

مینا جلوی آینه (نشسته بود، نشانده بود) و چشم‌هایش را (بسته بود، بسته بودم). مادرش از او (پرسید، می‌پرسد): «چرا چشم‌هایت را (بسته‌ای، بسته بوده‌ای)؟». مینا (می‌گفت، گفت، گفته بود): «می‌خواستم (ببینم، دیده بودم، می‌بینم) وقتی (می‌خوابم، خوابانده بودم، خوابیده‌ام) چه شکلی (می‌شوم، بشوم، شوم)».

۴ با کلمه‌های زیر جمله بنویس.

♦ مهربان:

♦ دعا:

♦ دوست:

♦ خدا:

خدایارت!

۱ شش سطر بعدی را از روی درس، با خطّ زیبا بنویس.

دعا می‌کنم پدر بزرگ‌ها و

۲ چهار کلمه در درس پیدا کن که هیچ‌یک از حرف‌های آن به هم نجسبیده باشد.

مثال: دوم

۳ از روی کلمه‌های زیر، دوبار بنویس و هر یک را با صدای بلند بخوان.

حتّی - موسی - عیسی - مصطفی - مرتضی - مجتبی - یحیی

۴ اگر بخواهی با پدر و مادرت به مسافرت بروی، چه کارهایی باید انجام دهی؟

(الف)

(ب)

(پ)

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوش و زیبا بنویس.

خدا کسانی را که

.....

.....

.....

.....

۲ جمله‌ها را کامل کن.

الف) من دعا می‌کنم

ب) در موقع دعا

پ) من همیشه سعی می‌کنم

.....

.....

.....

۳ با توجه به شکل پایانی کلمه‌ها آن‌ها را دسته‌بندی کن.

.....	صدای «ای»
.....	صدای «آ»

کبری - قوری - مجتبی

ساری - عیسی - مرتضی

هدی - بازی - گلی

۴ بنویس برای پیدا کردن دوست جدید، چه می‌کنی.

.....

.....

.....

□

□

□

□

۱ ده کلمه را که در این درس یاد گرفته‌ای، بنویس.

.....

.....

۲ کلمه‌های هم‌معنا را پیدا کن و کنار هم بنویس.

.....

.....

.....

.....

.....

حرف - یاری - سعی - مهربانی - محبت - کمک -
تلاش - صحبت - موقع - زیاد - خیلی - وقت

۳ طبقه‌بندی کن.

عمو - پسر دایی - خاله - دختر عمو - پسر عمه - دختر خاله - دایی - عمه - پسر عمو

..... بستگان پدر:

..... بستگان مادر:

۴ داستان زیر را کامل کن.

گنجشک کوچولو روی شاخه‌ی درخت نشسته بود و از آن بالا، رودخانه را تماشا می‌کرد. او از تنهایی خسته شده بود. ناگهان تصمیم گرفت

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

۱

ماهِ مهربانِ من، مهرِ آسمانِ من، نورِ دیدگانِ من، گلِ بگو و گلِ بشنو

تصویر زیر را رنگ بزن و هرچه دوست داری، درباره‌ی آن بنویس.

۲

۵۸

خسته نباشید!

زیارت

۱ چهار سطر اول درس را با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

زینب داخل

۲ مرتّب کن.

الف) سخن - آدم - دعا - با خدا - می گوید - در - موقع.

ب) است - مرد - پدر بزرگ - مهربانی.

پ) دارد - آدم های - خدا - راست گو - را - دوست.

۳ به هر کلمه، «خانه» اضافه کن و معنی آن را بنویس.

کتاب: ..... ، معنی:

گل: ..... ، معنی:

دارو: ..... ، معنی:

۴ درباره‌ی تصویر زیر دو سطر بنویس.

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس، با خطّ خوش بنویس.

زینب ده‌ها کبوتر

۲ نام شش چیز را که در خانه‌ی خود دیده‌ای، بنویس و آن‌ها را در دو دسته طبقه‌بندی کن.

(الف)

(ب)

۳ جمله‌ها را مانند مثال، کامل کن.

مثال: این انار ترش است. ← انارِ ترش

این سیب ..... است. ← سیبِ تازه

آن دفتر نو است. ←

آن مرد ..... است. ← مردِ خوش اخلاق

آن ..... درنده است. ← گرگِ

این ..... خوش مزه است. ←

۴ آن‌چه را دوست داری از خدای مهربان بخواهی، در دو جمله بنویس.

۶۰

خدا یارت!

۱ چهار سطر بعدی را از روی درس با خطّ زیبا بنویس.

کبوترها دسته دسته

.....

.....

.....

.....

۲ با توجه به جدول، کلمه‌ها را از درس پیدا کن و بنویس.

بی نقطه	یک نقطه	دو نقطه	سه نقطه
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

۳ مانند نمونه کامل کن.

من کتاب می خوانم.   ما کتاب .....

تو کتاب .....   شا .....

او .....   آن ها .....

۴ امروز چه کسانی را دیده‌ای؟ چه کسی را بیش‌تر دوست داری؟ چرا؟

.....

.....

.....

.....

چهار سطر بعدی را از روی درس با خط خوش بنویس.

۱

چیزی نگذشت که صدای

۲

ده کلمه از درس پیدا کن که چهار حرف داشته باشد. مانند: اذان

۳

خانه‌های خالی را پر کن.

دیدم	در مدرسه	علی را	دیروز	من
.....	در خیابان	حسین را	امروز	تو
دید	در خانه	سعید را	صبح	.....
.....	در کتابخانه	عباس را	ظهر	ما
دیدید	در راهرو	محمد را	ساعت ده	.....
.....	در دفتر مدرسه	سهراب را	وسط زنگ	ایشان (آن‌ها)

۴

با استفاده از شش کلمه‌ی زیر، سه جمله بنویس.

درخت - هوا - ریشه - ابری - باران - شکوفه.

۶۲

سلام، چه روز زیبایی!

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خطّ زیبا بنویس.

۱

خدایا! می‌دانم که همیشه و همه جا با من هستی.

.....

.....

داستان زیر را کامل کن.

۲

یکی بود یکی نبود. سال‌ها پیش در باغ بزرگی پرندگان بسیاری زندگی می‌کردند. در این باغ کلاغ کوچکی هم بود که آرزو داشت پرهای زیبایی داشته باشد. او می‌خواست زیباترین پرنده‌ی دنیا باشد. یک روز که کلاغ در باغ پرواز می‌کرد،

.....

.....

.....

.....

به امید دیدار!

۶۳

فصل ۵

هنر و ادب

هنرمند

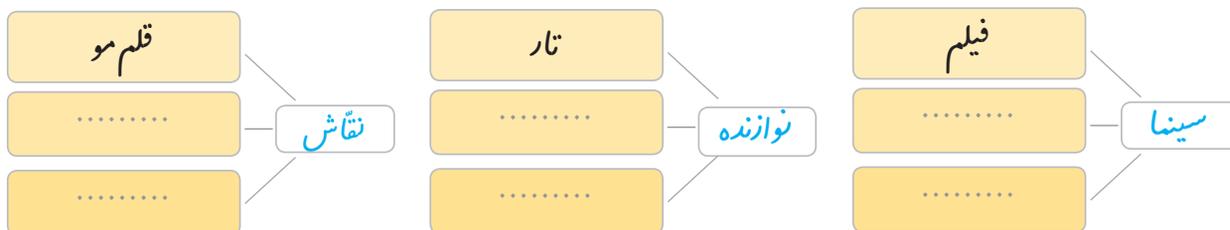
۱ چهار سطر اول درس را با خطّ زیبا و خوانا بنویس. می توانی از سرمشق خطّ تحریری هم استفاده کنی.

دیشب من سرگرم نقاشی کردن بودم که پدرم گفت: «من دوست دارم فرزندم هنرمند باشد؛ یک هنرمند خوب».

من با خوش حالی گفتم: «پس من برای اینکه هنرمند باشم، سعی می کنم نقاشی کردن را خیلی خوب یاد بگیرم».

۲ تا به حال چند کلمه ی تازه از کتاب هدیه های آسمان یاد گرفته ای؟ ده تای آن ها را بنویس.

۳ کامل کن.

۴ اگر عکاس بودی، از چه چیزهایی عکس می گرفتی؟

سه سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط زیبا بنویس.

۱

پدرگفت: «دخترم، هر کاری که با دقت و فکر انجام گیرد، هنر است؛ مثلاً اگر تو بتوانی سفالگر بشوی و با گل چیزهای زیبا بسازی، هنرمند هستی.

مرتب کن.

۲

الف) باشد - هنرمند - فرزندم - دارم - دوست - من - یک.

ب) دقت - هنرمند - باید - کند - نگاه - همه - چیز - به - با.

به اول و آخر کلمه‌های زیر، یک کلمه‌ی دیگر اضافه کن و کلمه‌ای جدید بنویس.

۳

.....	←	کش
.....	←	خواب
.....	←	کار
.....	←	سنگ
.....	←	مداد
.....	←	دل

دوست داری مدرسه‌ات چه شکلی باشد؟ درباره‌ی آن دو سطر بنویس.

۴

۶۶

به امید دیدار!

سه سطر بعدی درس را با خط خوانا بنویس.

۱

«قالی بافی هم هنر است. عکاسی هم هنر است؛ پس برای اینکه بتوانی یک عکس خوب بگیری، باید هنرمند باشی.»

.....

.....

.....

هر وسیله مربوط به کدام شغل است؟

۲

خودکار - چکش - اره - میخ - کاغذ - واکس - پارچه - سوزن - چرم - نخ - تخته - آجر - تیشه.

نویسنده	بنایی	نجاری	خیاطی	کفالتی
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

مانند مثال کامل کن. مثال: می روم ← خواهم رفت.

۳

.....	←	می بینم
.....	←	می نویسی
.....	←	می شنوید

درباره ی یکی از هنرها چند سطر بنویس.

۴

.....

.....

.....

۱ از روی هر جمله، یک بار با خطّ زیبا بنویس.

سفالگر با گل، چیزهای زیبا می‌سازد.

عکاسی هم یک هنر است.

۲ به هر یک از کلمه‌های زیر، یکی از کلمه‌های «بی - نا - هم» را اضافه کن و معنای آن را بنویس.

سال: ..... نام: .....

کار: ..... آرام: .....

۳ با توجه به کلمه‌ی داخل کمانک، مانند مثال، هر بار جمله را تغییر بده و بنویس.

مثال: من کتابم را امانت دادم. (تو)

تو کتابت را امانت دادی. (آن‌ها)

(شما) .....

۴ اگر با ماه آسمان حرف بزنی، به او چه می‌گویی؟ در دو سطر بنویس.

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خط زیبا بنویس.

۱

صبر و حوصله داشته باش تا در کارهایت موفق شوی.

تصویرها را شماره گذاری کن و داستان کوتاهی درباره‌ی آن‌ها بنویس.

۲

۱ سه سطر اول درس را با خط زیبا بنویس.

سال گذشته با پدر، مادر و خواهرم به زیارت امام رضا (ع) رفته بودیم. پدرم گفت: «در نزدیکی مشهد، شهر قدیمی توس، آرامگاه فردوسی، شاعر بزرگ ایران قرار دارد».

۲ اسم‌هایی را که در درس آمده است، بنویس.

۳ به هر یک از کلمه‌ها، «تر» و «ترین» اضافه کن و جمله بساز.

مثال: **دور: خانه‌ی ما از خانه‌ی علی دورتر است. خانه‌ی ما دورترین خانه به مدرسه است.**

بالا:

شیرین:

درست:

۴ تا به حال به آرامگاه کدام امام زاده یا دانشمند رفته‌ای؟ درباره‌ی آن بنویس.

۱ سه سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ خوش بنویس.

۱

چند روز بعد، به توس رفتیم. فاصله‌ی مشهد تا شهر توس زیاد نبود. وقتی به آرامگاه فردوسی رسیدیم، جمعیت زیادی را در آنجا دیدیم. یک نفر راهنما برای ما صحبت کرد.

.....

.....

.....

.....

.....

۲ هر کلمه تو را به یاد چه کلمه‌هایی می‌اندازد؟ دو تا از آن‌ها را بنویس.

۲

مشهد: ..... هنر: .....

شاهنامه: ..... تلویزیون: .....

۳ کامل کن.

۳

من هر سال به مسافرت ..... .

ما هر هفته به ..... می‌رویم.

هر سال ..... می‌روی.

شما ..... به کتاب‌خانه ..... .

۴ از میان نویسندگان و شاعرانی که تا به حال با آن‌ها آشنا شده‌ای، نام پنج نفر را به ترتیب حروف الفبا بنویس.

۴

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۷۲

به امید دیدار!

۱ سه سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ خوش بنویس.

شاهنامه کتاب با ارزشی است که در آن داستان‌های زیادی درباره‌ی ایران و پهلوانان آن می‌خوانیم.
رستم بزرگترین پهلوان داستان‌های شاهنامه است.

.....

.....

.....

.....

.....

۲ نام پنج کوچه از شهر یا روستای خود را بنویس.

.....

.....

۳ کامل کن.

برق می رود، یعنی خانه ..... می شود.
پیراهن کسی آب می رود، یعنی پیراهن او ..... می شود.
کسی از هوش می رود، یعنی او ..... می شود.
کسی به پدرش می رود، یعنی او ..... پدرش است.

۴ فرض کن داری با هواپیما سفر می‌کنی، منظره‌ای را که از آن بالا می‌بینی، بنویس.

.....

.....

.....

۱ سه سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ زیبا و خوانا بنویس.
فردوسی این داستان‌ها را جمع کرد و اثری بسیار عظیم به شعرپدید آورد تا زبان فارسی را که ما امروز با آن حرف می‌زنیم، زنده نگه دارد».

۲ مرتّب کن و بنویس.

(الف) است - در - شاهنامه - آمده - رستم - پهلوان - ایران - بزرگ - داستان.

(ب) است - داستان‌های - همی - شاهنامه - به - شعر.

(پ) قول - پدرم - کند - تعریف - را - شاهنامه - برایم - داستان‌های - داد.

۳ با هر کلمه، یک جمله بساز.

هر سال:

فردوسی:

داستان:

ایران:

۴ هر یک از عکس‌های زیر، چه محلی را نشان می‌دهد؟ درباره‌ی هر یک از آن‌ها یک سطر بنویس.

.....۳-

.....۲-

.....۱-

.....۱-

.....۲-

.....۳-

۱ نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خط زیبا بنویس.

سخن خود را با سلام آغاز کنیم.

.....

.....

۲ جدول را کامل کن.

۱. آرامگاه فردوسی در این شهر است.
۲. هنرمند دارد.
۳. عکاس می‌گیرد.
۴. نام دریاچه‌ی بزرگی در ایران است.
۵. شاعر می‌گوید.
۶. نام یکی از شهرهای ایران است.

	و		۱
	ن		۲
	ک		۳
	ز		۴
	ع		۵
	ز		۶

.....

.....

.....

فصل ۶

ایرانِ من

۱ سه سطر اول درس را با خط زیبا و خوانا بنویس.

نام کشور ما ایران است. مادر ایران زندگی می‌کنیم. ما ایران را دوست داریم. ایران خاندی بزرگ ماست. در ایران دیدنی‌های فراوان وجود دارد.

۲ هر گروه از حرف‌های درهم ریخته را به یک کلمه تبدیل کن. (هر کلمه نام یکی از شهرهای ایران است.)

ر ش ی ز ا: ..... ن ا ه ا ف ص: .....
ر ک م ن ا: ..... ن س ج د ن:

۳ جاهای خالی را پر کن.

به محلّ زیارت ..... می‌گویند.
به محلّ آموزش ..... می‌گویند.
به محلّ آزمایش ..... می‌گویند.

۴ چرا کشور ایران را دوست داری؟ در چند سطر بنویس.

سه سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط زیبا بنویس.

۱

من به داشتن کشوری با این همه زیبایی افتخار می‌کنم.
مردان و زنان ایرانی، پرتلاش و باایمان هستند. آنان کشور خود را از حملی دشمنان حفظ می‌کنند.

هر کلمه را مانند نمونه کامل کن.

۲

ان	گاه	ها	نشانه کلمه
			دوست
		گلدان‌ها	گلدان
			آموزش

کامل کن.

۳

پناهگاه جایی است که
گردشگاه جایی است که
ورزشگاه جایی است که
کارگاه جایی است که

یکی از کارتونهایی را که تازه دیده‌ای یا داستانی را که خوانده‌ای، به یاد بیاور و به این سؤال‌ها پاسخ بده.

۴

الف) از کدام یک از آدم‌ها یا حیوانات خوشتر آمد؟ چرا؟

ب) اگر تو به جای فرمان داستان بودی، چه می‌کردی؟

خدا یارت!

۱ ده کلمه پیدا کن که دارای حروف چسبان باشد. آن‌ها را بنویس.

مثال: هشتم - مشهد

.....

.....

۲ هر دسته را به ترتیب اندازه، از کوچک به بزرگ بنویس.

روستا - کشور - شهر.....

قطار - اتوبوس - دوچرخه.....

رود - جوی - دریا.....

۳ تقویم را کامل کن و به سؤال‌ها پاسخ بده.

الف - سه شنبه‌ی هفته‌ی سوم کدام است؟ آن را رنگ کن.

ب - اگر این جدول ماه بهمن باشد، روز آمدن امام خمینی را مشخص کن و رنگ بزن.

پ - روز بیست و دوم، کدام روز هفته و در هفته‌ی چندم است؟

روز	شنبه	دوشنبه	پنجشنبه	جمعه
هفته اول	۱	۲	۳	
		۱۰	۱۳	
هفته سوم		۱۶	۱۹	
	۲۲	۲۵		
	۲۹	*	*	*

۴ تا حالا به کدام یک از جاهای دیدنی ایران سفر کرده‌ای؟ درباره‌ی یکی از آن‌ها سه خط بنویس و برای دوستانت بخوان.

.....

.....

.....

۱ تا به حال از کتاب علوم چه کلمه‌های جدیدی یاد گرفته‌ای؟ از روی هشت تایی آن‌ها یک بار بنویس.

.....

.....

۲ کلمه‌هایی را که با «ها» و «ان» جمع بسته شده‌اند، در درس پیدا کن و بنویس.

ان	ها
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

۳ جدول را کامل کن.

سوغات	جای دیدنی	آرامگاه	زیارتگاه	مشخصات
				نام شهر
				مشهد
				اصفهان

۴ به جز دیدنی‌هایی که در درس معرفی شده‌اند، نام سه جای دیدنی دیگر را بنویس.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خط زیبا بنویس.

۱

من به داشتن کشوری با این همه زیبایی افتخار می‌کنم.

.....

.....

در تصویرهای زیر، ده اختلاف وجود دارد، آن‌ها را پیدا کن و علامت بزن.

۲

۸

به امید دیدار!

۱ چهار سطر اول درس را با خط خوانا و خوش بنویس.

آفتاب تشنگ صبگاهی می‌تابید. نسیم آهسته می‌وزید و پرچم زیبای ایران را تکان می‌داد.
پدرم وقتی دید که من هر بار با دقت به پرچم نگاه می‌کنم، پرسید: «امین جان، می‌دانی پرچم برای چیست؟».

۲ چند کلمه‌ی بی‌نقطه در درس وجود دارد، آن‌ها را پیدا کن و بنویس.

۳ با یکی از کلمه‌های داخل کمانک، جمله را کامل کن.

سعید با مدادش ..... (راه می‌رود، بازی می‌کند، می‌نویسد).
رنگ سفید پرچم نشانی ..... است. (سرسبزی، صلح و دوستی، دفاع از کشور)
رنگ پرچم کشورها با هم ..... دارد. (شبهات، فرق، نزدیکی)

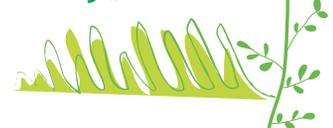
۴ درباره‌ی پرچم کشورمان ایران، دو خط بنویس.

۴

۸۲

خدا یارت!

۱ دو سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

پدرم گفت: «پرچم نشانی آزادی و سربلندی یک کشور است. هر کشور یک پرچم دارد».

.....

.....

.....

۲ کلمه‌های به هم ریخته را مرتب کن.

رنگ - است - سفید - پرچم - و - دوستی - نشانی - صلح.

.....

می‌تابید - صبحگاهی - آفتاب - قشنگ.

.....

مثل - دیگران - من - از - تاشای - پرچم - لذت می‌برم - کشورم - هم.

.....

۳ کامل کن.

به کسی که اهل تبریز است، ..... می‌گویند.

خراسانی یعنی کسی که اهل ..... است.

به لباسی که از جنس پشم باشد، ..... می‌گویند.

۴ اگر بخواهی مدرسه‌ی خود را به دیگران معرفی کنی، آن را با چه پرچمی نشان می‌دهی؟ نقاشی کن.

۱ سه سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

پرچم ایران سه رنگ دارد. رنگ سبز نشانه‌ی سرسبزی، رنگ سفید نشانه‌ی صلح و دوستی و رنگ سرخ نشانه‌ی دفاع از میهن و آزادی آن است.

.....

.....

.....

۲ مانند نمونه برای هر نشانه، چهار کلمه از درس‌های گذشته پیدا کن و بنویس.

ز	زیبا	آزادی	روز	چیز
ن				
گ				
ی				
ه				
ش				

۳ با هر کلمه، دو جمله با معنی متفاوت بنویس.

سیر: .....

سیر: .....

شیر: .....

شیر: .....

۴ کیفیت گم شده است. برای پیدا کردن آن یک آگهی بنویس.

.....

.....

۱ از روی جمله‌ای که پدر امین درباره‌ی نشانه‌ی وسط پرچم ایران گفت، یک بار با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

.....

.....

.....

.....

۲ کدام کلمه‌های درس حرف‌های سه نقطه‌ای دارد؟ آن‌ها را پیدا کن و بنویس. مثال: شهر.

.....

.....

۳ هر یک از این کلمه‌ها (باد - خیر - بار - شیر) را می‌توانی در دو جای خالی بنویسی.

- ◆ ..... شدیدی وزید.
- ◆ او هر ..... دیر به مدرسه می‌آید.
- ◆ ما باید کارهای ..... انجام دهیم.
- ◆ ماشین خیلی سنگین بود.
- ◆ سلطان جنگل است.
- ◆ چرخ دوچرخه‌ام خالی شد.
- ◆ گاهی به جای نه، ..... می‌گوییم.
- ◆ برای قوی شدن استخوان‌ها باید ..... بخوریم.

۴ نوشته‌ی زیر را به دلخواه، ادامه بده.

من اگر

.....

.....

.....

۱ نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و یک بار با خطّ زیبا بنویس.

پرچم نشانه‌ی آزادی و سربلندی یک کشور است.

.....

.....

.....

۲ جدول را کامل کن.

- ۱- رنگ سفید پرچم ایران، نشانه‌ی ..... و دوستی است.
- ۲- مردم ایران میهن خود را از حمله‌ی دشمنان ..... می‌کنند.
- ۳- رنگ سرخ پرچم یعنی از میهن و آزادی آن ..... می‌کنیم.
- ۴- کلمه‌ی الله در وسط پرچم به شکل گل ..... دیده می‌شود.
- ۵- شکل گل لاله در وسط پرچم نشانه‌ی خون ..... است.
- ۶- ما به داشتن کشوری به این زیبایی ..... می‌کنیم.

						۱
						۲
						۳
						۴
						۵
						۶

○

○

○

○

۱ شش سطر اول درس را با خط خوانا و زیبا بنویس.

مردم جهان اولین روز سال جدید خود را جشن می‌گیرند. همی این جشن‌ها زیبا هستند. در کشور ما روز اول فروردین، نخستین روز سال نو است. این روز را «نوروز» می‌گویند. نوروز آغاز فصل سرسبزی و زیبایی‌های طبیعت است.

۲ پنج ترکیب مانند نمونه از درس پیدا کن و بنویس.

مثال: مردم جهان - سال نو - نوروز ما.

۳ کلمه‌های زیر را با «ان» جمع ببند. مانند: شنونده + ان = شنندگان

گرسنه: ..... دونه: ..... گوسفند: .....
درخت: ..... ستاره: ..... پرنده: .....

۴ اگر زبان پرنده‌ها را بلد بودی، به آن‌ها چه می‌گفتی؟ در یک خط بنویس.

به امید دیدار!

۱ چهار سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

مردم ما پیش از نوروز، خانه‌تکانی می‌کنند، در جشن نیلوكاري شرکت می‌کنند و برای تحویل سال، سفره‌ی هفت سین می‌چینند. تحویل سال، لحظه‌ای است که سال کهنه به پایان می‌رسد و سال نو شروع می‌شود.

.....

.....

.....

.....

.....

۲ کلمه‌هایی را که حرف «ل-ل» دارند، در درس پیدا کن و از روی آن‌ها یک بار بنویس.

.....

.....

۳ با «کار» پنج کلمه‌ی جدید بساز و معنای هر کدام را بنویس.

..... :

..... :

..... :

..... :

..... :

۴ برای یک سفر تفریحی کوتاه، به چه وسایلی نیاز داری؟ نام آن‌ها را به ترتیب حروف الفبا بنویس.

.....

.....

۱ شش سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

بیشتر مردم میهن ما در سفره‌ی هفت سین، قرآن، آینه، شمع‌های روشن و هفت چیز می‌گذارند که نام آن‌ها با «س» شروع می‌شود. این هفت چیز سبزه، سرکه، سماق، سمنو، سبزه، سیر و سیب هستند.

.....

.....

.....

.....

.....

۲ به جای حرف وسط کلمه‌ی «مهر» هفت حرف اول الفبا را بگذار و بنویس. سپس دور هر کلمه که معنای آن را نمی‌دانی، خط بکش.

مثال: مار.

.....

۳ مانند نمونه، کامل کن.

نمونه: تشنه + ان = تشنگان

گر سینه + ان = ...

بنده + ان = ...

پرنده + ان = ...

خفته + ان = ...

زنده + ان = ...

ستاره + ان = ...

۴ اگر قرار بود به جای هفت سین، هفت شین بر سفره می‌گذاشتی، چه چیزهایی را انتخاب می‌کردی؟

.....

.....

۱ پنج سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

بعضی در سفره‌ی هفت سین، تخم مرغ‌های رنگ کرده، گل و شیرینی هم می‌گذارند. هم چنین، ظرف آبی می‌گذارند که ماهی کوچک قرمزی در آن شنا می‌کند.

.....

.....

.....

.....

۲ با کلمه‌های زیر، جمله بساز.

جشن:

سُفره:

.....

.....

۳ به جای کلمه‌ی داخل کمانک، کلمه‌ی هم معنای آن را قرار بده.

نوروز آغاز فصل (سرسبزی) باغ و دشت است.

مردم ما پیش از نوروز خانه‌ها را (پاکیزه) می‌کنند.

یکی از رسم‌های (زیبای) نوروز، دیدوبازدید است.

.....

.....

.....

۴ در محلّ زندگی شما مراسم نوروز چگونه برگزار می‌شود؟ در دو خط بنویس.

.....

.....

۱ نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و یک بار با خطّ زیبا بنویس.

در لحظه‌ی تحویل سال برای یکدیگر دعا می‌کنیم.

.....

.....

۲ خاطرات روزهای هفته‌ی یک مداد را از زبان خودش، بنویس.

شنبه

یکشنبه

دوشنبه

سه‌شنبه

چهارشنبه

پنج‌شنبه

جمعه

.....

.....

.....

.....

.....

.....

فصل ۷

طبیعت

۱ سه سطر اول درس را با خط خوانا و زیبا بنویس.

خورشید وسط آسمان بود و از بالا به دریای آبی نگاه می کرد. ناگهان آب دریا موجی زد و قطره های آب به اطراف پراکنده شدند. خورشید قطره های آبی را دید که خیلی ناراحت است. از او پرسید: «چرا این قدر ناراحتی؟».

۲ جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کن.

خورشید گفت: «چه شد که ..... آمدی؟».

ابر کو چولو به خورشید نزدیک شد و صورت ..... خورشید را بوسید.

قطره کو چولو خیلی ..... بود.

خورشید گرما و نور خود را ..... قطره کو چولو پاشید.

۳ دسته بندی کن.

رنگ	بویدنی	شنیدنی
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

زرد - گل - زنگ مدرسه - سفید - عطر -

آبی - بوق - واق واق - گلاب

۴ اگر درختان زبان داشتند، به بچه هایی که از آن ها مواظبت نمی کردند، چه می گفتند؟

۱ چهار سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

«ناگهان باد تندی وزید. باد ما را به این طرف و آن طرف بُرد. آنجا هوا خیلی سرد بود؛ باران شدیم و روی دریا باریدیم. خیلی از دوستانم روی کوه و جنگل و صحرا باریدند؛ بعضی از آنها هم، همراه رودها به دریا آمدند».

.....

.....

.....

.....

.....

۲ جاهای خالی را پر کن.

قطره کوچولو دوست داشت در آسمان به این طرف و آن طرف ..... در آن جا باران
 ..... و به جایی ..... که به آب نیاز دارند تا گل ها، گیاهان و کودکان تشنه
 را سیراب .....

۳ جاهای خالی را با کلمه‌ای که «نا» داشته باشد، پر کن.

آن که نمی بیند، ..... است.
 آن که نمی شنود، ..... است.
 کسی که مرتّب نباشد، ..... است.

۴ با هر کلمه یک جمله بنویس.

..... موج:
 ..... آرام:
 ..... دریا:

جمله‌ها را کامل کن.

۳

قطره کوچولو کم کم

قطره کوچولو آرام آرام

ابر کوچولو به خورشید

خورشید، وسط آسمان

با هر کلمه یک جمله بساز.

۴

طلایی:

بعضی:

جنگل:

باد:

۹۶

خوش به حالت!

۱ دو سطر بعدی درس را ادامه بده و با خطّ خوانا و زیبا بنویس.

خوشید گفت: «بله!». بعد، گرما و نور خود را روی قطره‌های آب پاشید. آن‌ها کم‌کم گرم شدند، بعد هم آرام‌آرام بخار شدند و بالا رفتند و به شکل یک تکه ابر کوچک و قشنگ درآمدند.

.....

.....

.....

۲ مخالف هر کلمه را در زیر آن بنویس. مانند: شب - روز

کلمه: خنده کوچک بالا دیر تاریک

مخالف: .....

۳ هر بار، کلمه‌ی داخل کمانک را به جمله‌ی بعد اضافه کن.

مثال: ایمان کتاب خرید. (خوبی)
 ایمان کتاب خوبی خرید. (از کتاب فروشی)
 ایمان کتاب ..... (داستان)
 ایمان کتاب .....

۴ به جای خورشید، «من» بگذار و پنج خطّ آخر درس را دوباره بنویس.

.....

.....

.....

.....

.....

۱ نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و زیبا بنویس.

گنجشک ناز و کوچک، پرواز از که آموخت؟

.....

.....

۲ فکر کن قطره‌ی آب هستی و می‌خواهی با گُل سرخی دوست شوی؛ چه کار می‌کنی؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۱ سه سطر اول درس را با خط خوانا و زیبا بنویس.

در یک روز تعطیل، من همراه پدر و مادرم به پارک جنگلی رفته بودم. پدر گفت: «فصل بهار چقدر قشنگ است. نگاه کن، چقدر گیاه و حیوان اینجا است. هر کدام برای خود یک جور زیبایی دارد».

۲ تا حالا چند کلمه‌ی تازه از کتاب ریاضی یاد گرفته‌ای؟ ده تای آن‌ها را بنویس.

۳ هر یک از صداهای زیر مربوط به چیست؟

تدقد: ..... قل قل: ..... هو هو: .....
خش خش: ..... جیک جیک: ..... قورقور: .....

۴ بقیه‌ی داستان را خودت بنویس و نام مناسبی برای آن انتخاب کن.

سه بچه، کبوتری را دیدند که بالش زخمی بود.

اولی گفت:

دومی گفت:

سومی گفت:

خدا نگه دار!

سه سطر بعدی را از درس ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

۱

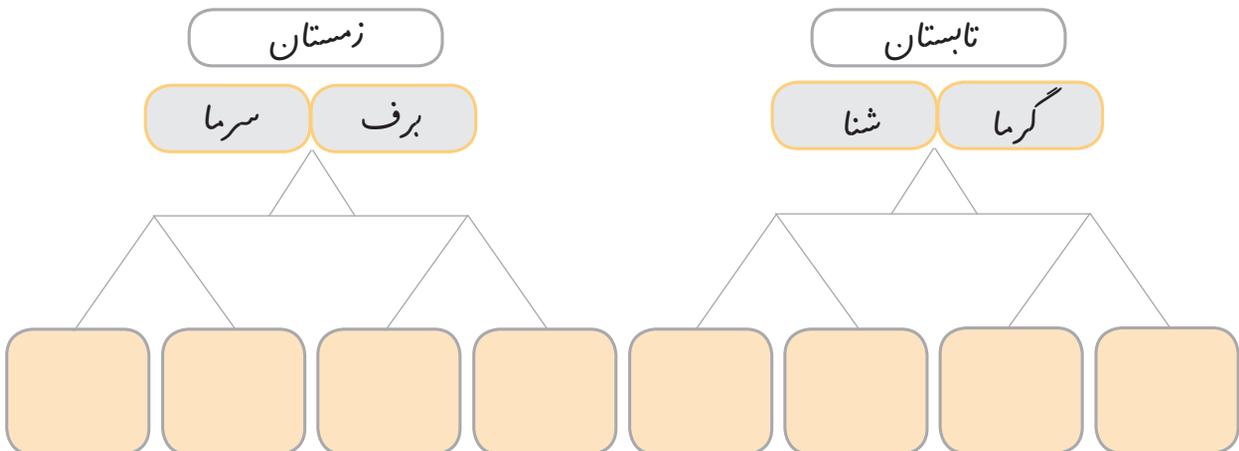
پدر قدم زنان به تماشای طبیعت رفت ولی مادرم نشسته بود و اطراف را نگاه می کرد. من با دقت به طبیعت زیبا نگاه می کردم. یک سنجاقک قشنگ دیدم، ولی همین که خواستم او را بگیرم، مادرم گفت: «به این جانور زیبا چه کار داری؟».

۲

درس را بخوان و کلمه هایی را که نشانه ی «ط» دارند، بنویس.

۳

کامل کن.

۴

جمله ای بنویس و سه تا از کلمه های زیر را در آن به کار ببر.

بهار - فصل - پرنده - نوروز - کم - گل ها - شاپرک

۱۰۰

خوش به حالت!

۱ دو سطر بعدی را از درس ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

رفتم قورباغه بگیرم. گفت: «فرزندم، به حیوان دست نزن!»
دنبال یک ملخ دویدم و او را گرفتم. مادرم گفت: «تو امروز برای بازی آمدی؛ برو گردش کن». کمی صبر کردم.

.....

.....

.....

.....

۲ درس را بخوان و کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ق-ق» دارند، بنویس.

.....

.....

۳ جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پرکن و کلمه‌ی تازه‌ای بساز، معنی آن‌ها را هم بنویس.

..... خانہ:	..... نا:
..... گاه:	..... بی:
..... ان:	..... با:

۴ از یک پروانه پیرس چگونه زندگی می‌کند. جواب را بنویس.

.....

.....

.....

۱ سه سطر بعدی درس را ادامه بده و با خط خوانا و زیبا بنویس.

مادر گفت: «تو می خواهی دانشمند شوی، خوب است ولی باید مراقب باشی به چیزهای دیگر آسیب نرسانی».

۲ یکی از سه کلمه‌ی داخل کمانک را انتخاب کن و در جای خالی قرار بده.

پرند ها در ..... زندگی می کنند. (لانه - خانه - هتل)
هوای بهار بسیار ..... است. (سرد - سوزناک - دلپذیر)
وقتی به پرند ها غذا می دهیم، آن ها از ما ..... می کنند. (مجت - تشکر - جیک جیک)

۳ این لطیفه را بخوان و علامت های لازم را بگذار.

مشتری به فروشنده آقا صابون دارید
فروشنده بله
مشتری پس اول دست هایتان را با صابون بشوید بعد نیم کیلو پنیر به من بدهید.

۴ با استفاده از ترکیب های زیر، متن کوتاهی بنویس.

پرند ه ی زیبا، کنار چشمه، هوای دلپذیر، فصل بهار

.....
.....

نوشته‌ی زیر را پررنگ کن و با خطّ زیبا بنویس.

۱

خدایا، از این که لگلم کردی درس‌هایم را با موفقیت به پایان برسانم، از تو سپاس گزارم.

نامه‌ای به معلم مهربانت بنویس و از زحمات‌های او تشکر کن.

۲

۱۰۳

خدا نگه‌دار!

معلمان محترم و اولیای گرامی دانشس آموزان و صاحب نظران می توانند نظراصلاحی خود را در باره ی مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۸۷۴ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفترتالیف کتاب های درسی عمومی و متوسطه نظری